

ciója annak sem, hogy egyszer – pusztán a tablót színesítendő – megjelenik; ha nem találkozunk Cintulával, nem sokat mond, hogy hogy "Gergő legyőzte még a nagy Cintulát is".

Az előadás zenei és látványvilága igényes, ami gyerekszínházban (is) kiemelkedően fontos. *Vedres Csaba* rövid zenei részleteinek a színváltásokkor mindig súlya, dramaturgiai szerepe van. A mozgatható függönyrendszerrel felszabdalt színpadtér (a szolnoki *Száz és magány Székely László* tervezte terének édestestvére) puritán, lehetőség ad a gyors váltásokra, és segít a játékot a természetes szint fölé emelni. A jelmezek, a díszlet és a kellékek ezzel szemben reálisak: egyszerűek és kifejezőek. Néhány egyenetlenség azonban szembetűnik: míg az összes állatot alakító szereplő jelmezt visel, a holló antropomorffá stilizálódik; a tót árust és a csösztet egy személyben alakító színész mindkét szerepében ugyanazt a jelmezt viseli (másnál a váltásokat nagyon plasztikusan megoldották); az apa – egyéb bútorok híján(?) – jelenetről jelenetre minden kelléket az ágyból húz elő; a ködmön hímezése éppen azt a mintát nem ábrázolja, amit részletesen elmesélnek róla.

A színészi játék a gyerekeket figyelembe vevő gyerekszínház alapszabályának megfelelően a szövegre irányítja a figyelmet, és mentes minden hazug, de gyerekelőadásokon gyakori gesztustól. Főlösképpen viszont – még betétszerűen is – valamiféle fiktív tájszólással próbálkozik. A színészek csoportjátéka imponáló. A játzó személyek a következők (a színlap is együtt sorolja fel őket): Baksa Imre, Guba István, Mesz Rita, Nagy Ferenc, Németh Ildikó, Radomir Maja, Sárközi Viola, Schefcsik Ferenc, Váradi Judit. A nézőben sok szépen megkomponált kép hagy maradandó nyomot: a gyertyafényben elénekelt sirató, az anya aggódó, meleg tekintete, ahogy megöleli Gergőt, Malvinka rebbenései. Némely jelenet kidolgozatlansága azonban sokat visszavesz az előadás lendületéből: ügyetlenül sikerült mindkét halál pillanata (Marikáé méginkább, mint az apáé); igen külsődleges – főként az első képekben – a Gergőt játzó gyerekszínész alakítása.

Az R.S.9-ben születőben van a jó gyerekszínház. Már csak a társulat hozzáállása, felkészültsége, de egyéb produkciói alapján nem kétséges: meg fog születni.

DÖMÖTÖR ADRIENNE

KÖNYVSZEMLE

Pedagógiai bábjáték

A cím jelzős összetételének első tagja, ez az amire elsősorban felfigyeltünk, ez különbözteti meg *Juharosné* könyvét a szokásos bábos műsorfüzetektől. Szemléletmódosulást jelez az a kötet, s nem csak a szerzőt, hanem a bábos szakembereket is, akik az évek során, különböző hatások eredményeként rájöttek arra, hogy az óvodában és a kisiskolások körében a bábozás nem cél, – azaz nem arra szolgál, hogy a közönség előtt produkciót mutassanak be, ily módon vizsgáztatván az óvónőt és a tanítónőt – hanem eszköz, a drámapedagógiával, a manuális készségfejlesztéssel együtt. A nevelői tevékenység eszköze. "A pedagógiai bábjáték elősegíti a gyermek társadalmi beilleszkedését, a szocializációt... Közben az is nyilvánvalóvá válik, hogy ez a szemléletmód a gyerek tapasztalatszerzését helyezi előtérbe... A pedagógus odafigyelve a gyerekre – teremti meg és tágtítja ki azt a teret, amelyben a gyermek kreativitása és értelmének szabadsága képességei szerint bontakozhat ki."

A kitűnő bábos óvodó könyvrírói módszere rokon azokéval, akik saját elképzeléseik megtámasztása érdekében elolvasnak és felhasználnak több művet, s így írják meg a magukét. Csak míg a tudós íróknál a tanulmányozott írásos alkotások szervesen beépülnek az újba, a sajátba, Juharosné nem leplez, öngedi láttatni a forrásokat is. Ettől eddig, itt meg itt a mintha, ez meg ez a sajátom. És ez így helyénvaló is. A könyv gyengébb lapjai nem is ezek, hanem ami ilyen címek alatt sorjázik: "Mit jelent a pedagógiai bábjáték dramatikus jellege?" vagy "Milyen jelentősége van a szimbólumképzésnek a pedagógiai bábjátékban?" A remek gyakorlati szakember úgy gondolja, hogy egy könyvben, amely módszertani fogantatású, illik a szerzőhöz, ha teoretizál. E metodikai-elméleti sűrűtmények azonban mintha emésztetlenül kerültek volna az olvasó elé.

Jók viszont a meséket előkészítő foglalkozás-leírások, és a függelék bábos rajzai. Ajánlom a könyvet óvodóknak, tanítóknak. A friss szemléletű kötetben, minden ami konkrét példa és leírás remekül hasznosítható.

Dr. Juharosné Molnár Piroska: Pedagógiai bábjáték. A játék sója., Kecskemét, 1989.

DEBRECZENI TIBOR

Az énektanításról

Másodszor olvasom nagy gyönyörűséggel, nem lankadó érdeklődéssel ezt a könyvet, nemcsak a benne leírtak számomra – megéltése miatt és ellenére is – izgalmas volta miatt, hanem az okos, szélesívű látókör, a sok hasznos ismeret és tanulság, a világos, tiszta logikai rend és érvelés, a szép, értelmes magyar nyelv élvezete okán is. A szerző hallatlan művelődéstörténeti elmélyültsége és tájékozottsága, hivatásának féltése és szeretete nemcsak tiszteletet és elismerést ébreszt az olvasóban, de érdeklődést kelt azokban is, akiket a tárgy nem érint közelről – hát még azokban, akiknek e téma a húsupba vág és elevenére tapint. Ritka az ilyen tudományos jellegű mű, amelyben ennyire érződik írójának igazát szenvedélyesen védő heve, az egyéniség ilyen szuggesztív, meggyőző ereje, amivel témájának fontosságát átéli és hirdeti: evangélista szól a kálváriáról.

A tartalomjegyzékből ítélve a könyv történeti áttekintést ad a magyar énekköltés fejlődéséről a 18. század végétől a 20. század végéig, de hogy ez a tárgyilagos, "hivatalos" felsorolás mennyi ága-bogát, forrását, erét, csermelyét, patakját, áradását, hullámverését és holtágát öleli fel a nagy folyamnak, azt már abból is láthatjuk, ha a 189 szójegyzetbe, a 212 művet és műsorozatot feltüntető irodalomjegyzékbe és 30 folyóirat-évfolyam jegyzékébe belepillantunk. Elolvasni, feldolgozni, értelmezni és kritikailag felhasználni ennyi ismeretet csak megszállott képes. Mindezt rendszerbe foglalni, véleményt, egyéni szemléletet hozzáfűzni, állást foglalni és az ügy érdekében – vita helyett – tényekkel érvelni: a tudós művészete.

Az I. fejezet a reformkortól a népiskolai törvény megjelenéséig, az 1782-es Révai Mikós féle "közénekek" összegyűjtésének jóakarátú, de visszhangra nem talált felhívásától Pálóczi Horváth Ádám, Kriza János, Erdélyi János, Arany János és mások dalgyűjtésein, majd a népoktatási reformtervezetek ismertetésén át (az állami és felekezeti törekvések részletes felsorolásával) eljut az ének helyének és szerepének, Eötvös József törvényjavaslata a XIX. sz.-i történelmi Magyarország egész területén történő megvalósításának felmutatásáig: *Majer István, Maróthi György, Szotyori Nagy*